

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v plénu složeném z předsedy Pavla Rychetského a soudců Stanislava Balíka, Ludvíka Davida, Jana Filipa, Jaroslava Fenyka, Ivany Janů, Jana Musila, Jiřího Nykodýma, Vladimíra Sládečka, Kateřiny Šimáčkové, Milady Tomkové a Michaely Židlické v obnoveném řízení ve věci ústavní stížnosti stěžovatele **Igora Tsebera**, zastoupeného JUDr. Jiřím Herczegem, Ph.D., advokátem se sídlem Velehradská 18, Praha 3, proti rozsudkům Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 17. 1. 2007 č. j. 1 T 196/2005-971 a Městského soudu v Praze ze dne 18. 4. 2007 č. j. 67 To 94/2007-1095 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2008 č. j. 3 Tdo 1316/2007-1261, za účasti Obvodního soudu pro Prahu 8, Městského soudu v Praze a Nejvyššího soudu a dále Městského státního zastupitelství v Praze jako vedlejšího účastníka, takto:

I. Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 17. 1. 2007 č. j. 1 T 196/2005-971 ve výroku o vině pod bodem II., ve výroku o trestu a ve výroku o náhradě škody ve výši 22 455 Kč, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 4. 2007 č. j. 67 To 94/2007-1095, pokud jím zůstal nezměněn výrok o vině pod bodem II., dále ve výroku o trestu a ve výroku o náhradě škody ve výši 22 455 Kč a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2008 č. j. 3 Tdo 1316/2007-1261 se ruší, neboť jimi bylo porušeno stěžovatelovo právo na spravedlivý proces zaručené článkem 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a článkem 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na obhajobu dle článku 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a článku 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

II. Náklady zastoupení stěžovatele v obnoveném řízení ve výši 8 228 Kč zaplatí stát.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Návrhem předaným k poštovní přepravě dne 26. 3. 2008 se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví označených rozhodnutí obecných soudů v jeho trestní věci pro porušení práva na spravedlivý proces zaručeného článkem 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), článkem 36 odst. 1 a článkem 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

II.

2. Z ústavní stížnosti, návrhu na obnovu řízení, jeho příloh, spisu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 799/08 a vyžádaného spisu Obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 1 T 196/2005 zjistil Ústavní soud následující.

3. Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem ze dne 17. 1. 2007 č. j. 1 T 196/2005-971 shledal stěžovatele vinným trestným činem vydírání dle ustanovení § 235 odst. 1, 2 písm. b), c) trestního zákona (bod I./1), trestným činem loupeže dle ustanovení § 234 odst. 1 trestního zákona ve spolupachatelství dle ustanovení § 9 odst. 2 trestního zákona (bod I./2), trestným činem porušování domovní svobody dle ustanovení § 238 odst. 1, 3 trestního zákona, trestným činem ublížení na zdraví dle ustanovení § 222 odst. 1 trestního zákona a trestným činem nedovoleného ozbrojování dle ustanovení § 185 odst. 1 trestního zákona (bod II.), přičemž trestných činů pod bodem II. se stěžovatel dopustil tak, že společně s obžalovaným vystupujícím pod jmény Dmitro Dutchak a Lyubomyr Semenyuk dne 31. 7. 2005 v době kolem páté hodiny ranní vnikli na pozemek rodinného domu v Praze 9, ulice K Lipám 10/80 a poškozenému V. O. nejprve slovně vyhrožovali fyzickou likvidací a následně jej stěžovatel krátkou střelnou zbraní, k jejímuž držení neměl oprávnění, přes přiložený polštář postřelil do oblasti pravé nohy a způsobil mu tak střelné poranění pravého bérce v dolní třetině a tříštivou zlomeninu diafysy kosti holenní. Stěžovatel byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání sedmi roků se zařazením do věznice s ostrahou a k trestu vyhoštění z území České republiky na dobu neurčitou; stěžovateli byla dále uložena povinnost k náhradě způsobené škody. V odůvodnění rozhodnutí soud uvedl, že z jednání pod bodem II. je stěžovatel usvědčován výpovědí poškozeného V. O., výslechem znalce MUDr. Přemysla Klíra CSc., vyhodnocením telekomunikačního provozu, podpůrně pak logikou příběhu a výslechem svědkyně K.

4. K odvolání stěžovatele Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 4. 2007 č. j. 67 To 94/2007-1095 podle ustanovení § 258 odst. 1 písm. d), e) trestního řádu zrušil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o vině pod bodem I./1, ve výroku o trestu a náhradě škody a znovu rozhodl tak, že při nezměněném výroku o vině pod bodem I./2 a bodem II. odsoudil stěžovatele za tyto trestné činy k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání pěti a půl let se zařazením do věznice s ostrahou a k trestu vyhoštění z území České republiky na dobu neurčitou. Podle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu zprostil stěžovatele obžaloby pro skutek pod bodem I./1.

5. Nejvyšší soud usnesením ze dne 22. 1. 2008 č. j. 3 Tdo 1316/2007-1261 odmítl stěžovatelovo dovolání jako zjevně neopodstatněné. Vysvětlil, že soud prvního stupně řádně odůvodnil přečtení protokolu o výpovědi svědka V. O. v souladu s ustanovením § 211 odst. 2 písm. a) trestního řádu, a dodal, že skutkový děj je potvrzován celou řadou dalších důkazů.

6. Ústavní stížnost, v níž stěžovatel mj. namítal, že jediným usvědčujícím důkazem ohledně skutku pod bodem II. je výpověď poškozeného V. O., která byla učiněna jako neodkladný úkon a v hlavním líčení byla pouze přečtena, Ústavní soud usnesením ze dne 8. 4. 2008 č. j. I. ÚS 799/08-11 odmítl jako zjevně neopodstatněnou dle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu, neboť neshledal porušení stěžovatelova práva na spravedlivý proces dle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a článku 6 odst. 1 Úmluvy.

7. Na podkladě stížnosti, v které stěžovatel namítal, že byl odsouzen na základě výpovědi hlavního svědka obžaloby, aniž měl možnost jej vyslechnout, Evropský soud pro lidská práva (dále též „Evropský soud“) rozsudkem ve věci Tseber proti České republice ze dne 22. 11. 2012 č. 46203/08 rozhodl, že došlo k porušení základního

práva stěžovatele zaručeného článkem 6 odst. 1 ve spojení s článkem 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy.

8. Na tomto základě s použitím ustanovení § 119 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), podal stěžovatel návrh na obnovu řízení. Ústavní soud konstatoval, že byly splněny podmínky pro projednání takového návrhu a rozhodl o něm usnesením ze dne 24. 9. 2013 č. j. Pl. ÚS 25/13-32 tak, že obnovu řízení ve věci ústavní stížnosti stěžovatele rozhodnuté pod sp. zn. I. ÚS 799/08 povolil (výrok I.), své usnesení ze dne 8. 4. 2008 č. j. I. ÚS 799/08-11 zrušil (výrok II.) a rozhodl, že ve věci původně rozhodnuté pod sp. zn. I. ÚS 799/08 bude pokračováno pod sp. zn. Pl. ÚS 25/13 (výrok III.).

III.

9. V ústavní stížnosti původně projednávané pod sp. zn. I. ÚS 799/08 stěžovatel upozornil, že pro skutek pod bodem II. byl odsouzen na základě jediného usvědčujícího důkazu, a to výpovědi poškozeného V. O. ze dne 1. 8. 2005, aniž měl stěžovatel možnost ho vyslechnout; k tomu stěžovatel upozorňuje, že přečtená výpověď svědka, který nebyl nikdy vyslechnut kontradiktorně, nemůže být výlučným nebo rozhodujícím důkazem viny (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. 12. 2001 ve věci P. S. proti Německu č. 33900/06). Dle názoru stěžovatele nepřítomnost svědka V. O. v hlavním líčení zabránila soudu sledovat jeho chování během výslechu a utvořit si názor na jeho věrohodnost (srov. rozsudek ze dne 20. 11. 1989 ve věci Kostovski proti Holandsku č. 11454/85), což bylo v dané věci důležité, protože poškozený V. O. byl dle vyjádření svědků napojen na organizovaný zločin, a tak nemusel uvádět pravdu. Stěžovatel rovněž vyjadřuje přesvědčení, že výslech poškozeného nebyl neodkladným úkonem, jestliže se poškozený při výslechu nacházel na jednotce intenzivní péče s prostřelenou nohou; odůvodnění neodkladnosti úkonu hrozbou opuštění území České republiky je proto neudržitelné. Stěžovatel také vyjadřuje pochybnosti, zda byl poškozený poučen o právu používat při výslechu svůj mateřský jazyk. Stěžovatel popírá, že by byla provedena rekognice poškozeným V. O. ohledně stěžovatelovy osoby, v důsledku čehož není jisté, zda „Igor“, o kterém poškozený hovořil, je skutečně stěžovatel.

10. Výpověď poškozeného V. P. stran zranění způsobeného stěžovatelem skutkem popsáním pod bodem I./2 stěžovatel hodnotí jako nevěrohodnou, neboť mezi jeho výpovědi z přípravného řízení a hlavního líčení jsou zásadní rozpory věrohodně nevysvětlené, při hlavním líčení byl poškozený opilý a v době údajného útoku stěžovatele se nacházel ve stavu těžké opilosti, následkem čehož byla zkrácena jeho schopnost správně vnímat. Kromě toho znalec MUDr. Klír připustil, že zranění poškozeného může být staršího data. Uložení trestu vyhoštění na dobu neurčitou shledává stěžovatel nepřiměřeným, poněvadž se váže k pachateli, u něhož náprava není možná; u stěžovatele možnost nápravy zkoumána nebyla. Uložení trestu vyhoštění také dle ustanovení § 57 odst. 3 písm. c) trestního zákona brání dlouhodobý vztah stěžovatele s D. K., s níž je stěžovatel v pravidelném písemném i osobním styku. Stěžovatel také označil výklad dovolacího důvodu dle ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu za příliš restriktivní a neschopný obstát v konfrontaci s požadavky ochrany základních práv a svobod (nález sp. zn. I. US 4/04), protože nesprávné zjištění skutkového stavu nelze striktně oddělovat od nesprávné právní kvalifikace skutku.

11. V návrhu na obnovu řízení před Ústavním soudem stěžovatel žádal, aby Ústavní soud dle ustanovení § 83 odst. 1 zákona o Ústavním soudu rozhodl, že náklady jeho zastoupení zcela zaplatí stát. K tomu stěžovatel uvedl, že je nemajetný, nevlastní nemovitost ani auto a kvůli odsouzení v České republice si nemůže opatřit lépe placenou práci, a proto pracuje jako sezónní dělník na stavbách s měsíčním příjmem cca 8 000 Kč, přičemž na stěžovatele jsou finančně zcela odkázány tři děti a stěžovatelova matka.

IV.

12. Ústavní soud si vyžádal vyjádření účastníků řízení a vedlejších účastníků.

13. Předseda senátu Obvodního soudu pro Prahu 8 ve svém vyjádření k ústavní stížnosti nesouhlasil s rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva ve stěžovatelově věci, poněvadž shledal-li Evropský soud pro lidská práva výslech poškozeného O. provedený jako neodkladný a neopakovatelný úkon v rozporu s článkem 6 odst. 1, odst. 3 písm. d) Úmluvy, zpochybnil tak soulad ustanovení § 158a trestního řádu s článkem 6 odst. 1, odst. 3 písm. d) Úmluvy, v důsledku čehož bude Ústavní soud nucen toto zákonné ustanovení zrušit. Poté však lze těžko předvídat následky v boji s organizovaným zločinem a mezinárodním terorismem, protože orgány činné v trestním řízení ztratí významný procesní institut.

14. Předseda senátu Nejvyššího soudu trval na tom, že výslech poškozeného O. byl proveden procesním způsobem plně v souladu s trestním řádem za přítomnosti soudce Obvodního soudu pro Prahu 9. Z velmi podrobného a přesného obsahu protokolu je zřejmé, že poškozený rozuměl jeho obsahu; poškozený ho odmítl podepsat z důvodu obavy o svůj život. Vzhledem k tomu, že se mohl důvodně obávat o svůj život, bylo třeba jeho výslech učinit ke zjištění pachatele, a proto byl neodkladným úkonem. Předseda senátu však s ohledem na ustanovení § 119 zákona o Ústavním soudu navrhl vyhovění ústavní stížnosti stěžovatele.

15. Státní zástupkyně Městského státního zastupitelství v Praze setrvala na stanovisku, že výslech poškozeného byl správně proveden jako neodkladný úkon, neboť poškozený byl vyslechnut z důvodu ztotožnění pachatele; poškozený odmítl tlumočnicka s tím, že česky rozumí, přičemž přítomnost soudce při výslechu garantuje zákonnost postupu policie. Vyjádřila přesvědčení, že byly dány podmínky pro přečtení protokolu o výslechu poškozeného v hlavním líčení, protože předseda senátu Obvodního soudu pro Prahu 8 podnikl všechny kroky k zajištění jeho přítomnosti. Byla názoru, že výslech poškozeného nebyl jediným výlučným usvědčujícím důkazem; o vině stěžovatele svědčí též výpověď svědkyně K., záznamy telefonických hovorů a znalecky posudek vypracovaný MUDr. Klírem. Z uvedených důvodů navrhla odmítnutí návrhu na obnovu řízení.

16. Městský soud v Praze se k ústavní stížnosti nevyjádřil.

17. Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 8 a Nejvyšší státní zastupitelství se vzdalo postavení vedlejšího účastníka.

18. Stěžovatel nevyužil práva podání repliky k vyjádřením účastníků a vedlejšího účastníka řízení.

IV.

19. Ustanovení § 119b odst. 3 zákona o Ústavním soudu tento soud zavazuje v novém nálezu vycházet z právního názoru Evropského soudu. V projednávaném případě byl tento právní názor obsažen v odstavcích 42 - 69 shora citovaného rozsudku Evropského soudu následovně.

20. Evropský soud neshledal důvod odchýlit se od závěru vnitrostátních soudů, že pořízení výpovědi svědka O. před zahájením trestního stíhání bylo v souladu s vnitrostátním právem, neboť tento závěr se mu nezdál být svévolný ani zjevně chybný.

21. Dále konstatoval, že článek 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy zakotvuje zejména zásadu, podle níž předtím, než může být obžalovaný uznán vinným, musí být všechny důkazy v neprospěch obžalovaného v zásadě provedeny při veřejném přelíčení, a to v zájmu kontradiktornosti řízení. Tato zásada má samozřejmě i výjimky, ale ty lze akceptovat pouze s výhradou respektování práv obhajoby; obžalovanému tak obecně musí být dána možnost odpovídajícím a dostatečným způsobem zpochybnit svědectví v jeho neprospěch a vyslechnout ty, kdo svědectví poskytli, a to buď v okamžiku jejich výpovědi, nebo v pozdější fázi řízení (srov. rozsudek ve věci Lucà proti Itálii ze dne 27. 2. 2001 č. 33354/96, § 39, rozsudek ve věci Solakov proti bývalé jugoslávské republice Makedonii ze dne 31. 10. 2011 č. 47023/99, § 57). Evropský soud ve věci Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému království (rozsudek velkého senátu ze dne 15. 12. 2011 č. 26766/05 a č. 22228/06, § 146 -147) stanovil tři kritéria pro posuzování námitek na poli článku 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy týkajících se nepřítomnosti svědka při jednání soudu. Podle těchto kritérií je třeba nejprve prověřit, zda je dán závažný důvod pro to, že obhajoba nemá možnost vyslechnout nebo nechat vyslechnout svědka obžaloby. Dále, pokud nedošlo k výslechu svědka ze závažného důvodu, nelze výpověď nepřítomného svědka v zásadě považovat za výlučný nebo rozhodující důkaz viny. Konečně je-li jako důkaz připuštěna výpověď svědka, kterého neměla obhajoba příležitost vyslechnout, a tato výpověď představuje výlučný nebo rozhodující důkaz viny, neznamená to bez dalšího porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy; řízení jako celek lze považovat za spravedlivé, jestliže jsou dány skutečnosti dostatečným způsobem vyvažující nevýhody spojené s připuštěním takového důkazu a umožňující řádné a spravedlivé posouzení důvěryhodnosti takového důkazu.

22. Při hodnocení stěžovatelových námitek z pohledu prvního kritéria Evropský soud dospěl k závěru, že k přečtení výpovědi svědka O. pořízené před soudním řízením byl dán závažný důvod, protože vnitrostátní orgány dostaly své pozitivní povinnosti vyvinout veškeré úsilí, aby obhajobě zajistily možnost svědka vyslechnout, a teprve když se všechny tyto pokusy ukázaly jako neúspěšné, přistoupil předseda senátu k provedení důkazu přečtením výpovědi.

23. U druhého kritéria Evropský soud zkoumal, nakolik sporná výpověď ovlivnila rozhodnutí o vině stěžovatele, tj. zda tato výpověď představovala výlučný nebo rozhodující důkaz, přičemž k tomu uvedl, že slovo „rozhodující“ je třeba vykládat v užším smyslu jako důkaz takového významu, který je způsobilý ovlivnit rozhodnutí ve věci. Tam, kde je výpověď svědka, který nebyl řízení přítomen, podpořena dalšími důkazy, bude posouzení toho, zda se jedná o rozhodující důkaz, záviset na důkazní síle podpůrných důkazů. Podotkl, že v projednávané věci vzaly sice soudy v úvahu více

důkazů, avšak zároveň konstatoval, že pravdivost tvrzení, podle něhož bylo zranění poškozeného způsobeno trestným činem, jakož i totožnost jeho pachatele, bylo možno určit pouze na základě výpovědi tohoto svědka. Znalecký posudek z oboru lékařství totiž pouze doložil povahu a rozsah zranění, nikoliv skutečnost, že byly způsobeny trestným činem; svědkyně K. nebyla očitým svědkem a popsala pouze svůj dojem ze stěžovatele a jeho chování před předmětnými událostmi; záznamy z telefonních hovorů pak jen prokázaly, že se stěžovatel nacházel v blízkosti místa činu. Konečně poškozenému nebyla nikdy předložena fotografie stěžovatele za účelem jeho identifikace. Evropský soud shrnul, že výpověď poškozeného představovala rozhodující důkaz viny, neboť ostatní důkazy jej pouze nepřímo podporovaly nebo posilovaly důvěru soudu v tvrzení poškozeného.

24. K třetímu hledisku Evropský soud uvedl, že právo vyslechnout nebo nechat vyslechnout svědka obžaloby zaručuje právo na spravedlivý proces, neboť se nejen snaží dosáhnout rovnosti zbraní obžaloby a obhajoby, ale navíc poskytuje obhajobě a soudnímu systému zásadní nástroj kontroly věrohodnosti a spolehlivosti příslušných výpovědí, a tím opodstatněnosti jednotlivých bodů obžaloby.

25. Účast soudce při výslechu poškozeného O. sice dovolila Evropskému soudu odmítnout tvrzení stěžovatele, podle kterých poškozený dostatečně neovládal český jazyk a jeho výpověď nebyla přesně zaznamenána, neumožnila však ověřit hodnověrnost svědka a obsah jeho výpovědi, neboť v okamžiku, kdy takový výslech probíhá, přítomný soudce neví nic o věci, osobnosti svědka ani o skutečnostech týkajících jeho hodnověrnosti, a proto se nejedná o opatření, které by mohlo nahradit právo obžalovaného vyslechnout ty, kteří ho obviňují. K možnosti stěžovatele napadnout ostatní důkazy Evropský soud uvedl, že v případě, kdy neexistují jiné dostatečně pádné důkazy potvrzující mimo přiměřenou pochybnost spolehlivost tvrzení klíčového svědka, má uvedený nástroj nepřímého zpochybnění obvinění takového svědka pouze omezený význam.

26. Evropský soud poukázal na některé výroky stěžovatele, jeho spoluobžalovaného a svědků, jež zpochybňovaly hodnověrnost poškozeného, jmenovitě na tvrzení, že poškozený byl spojen s organizovaným zločinem, byl trestně stíhán pro vraždu a znásilnění, měl dluhy u řady osob, byl veden touhou po pomstě, protože stěžovatel žil s jeho bývalou partnerkou a spoluobžalovaný mu odmítl platit vyšší nájemné, a že poškozený mohl lhát ze strachu před skutečnými pachateli útoku. Za těchto okolností považoval Evropský soud za zarážející, že rozhodnutí vnitrostátních soudů neobsahují žádnou úvahu týkající se důvěryhodnosti poškozeného a hodnověrnosti jeho výpovědi nebo případných důvodů, které ho mohly vést ke křivému svědectví. Soudy totiž sice konstatovaly, že některé části jeho výpovědi jsou podpořeny jinými nepřímými důkazy, nicméně neobjasnily, proč považovaly výpověď poškozeného za hodnověrnou. A to přesto, že podle českého práva musí vzít soudci v úvahu vše, co vyšlo najevo v průběhu řízení, ověřit věrohodnost důkazu, pokud se jej rozhodnou použít, a musí reagovat na veškeré námítky, které obhajoba vznese ohledně věrohodnosti svědka.

27. Podle Evropského soudu rovněž ze spisu nevyplývá, že by se příslušné orgány snažily obstarat další důkazy, které by jim pomohly utvořit si názor na věrohodnost sporné výpovědi, nebo že by se snažily najít další svědky, kteří by ji mohli potvrdit nebo vyvrátit. Třebaže byl poškozený kvůli svému zranění na noze hospitalizován, nebyl Evropský soud informován, kdy byl poškozený propuštěn z nemocnice, ani o

případné snaze vnitrostátních orgánů přistoupit po zahájení trestního stíhání k dalšímu výslechu nebo konfrontaci v přítomnosti stěžovatele. Dále příslušné orgány kromě počátečního konstatování, že D. K. se v místě bydliště poškozeného nezdržuje, po něm zřejmě více nepátraly, ačkoli poškozený prohlásil, že D. K. viděl stěžovatele a spoluobžalovaného vcházet k němu domů.

28. Evropský soud uzavřel, že došlo k porušení základního práva stěžovatele zaručeného článkem 6 odst. 1 ve spojení s článkem 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy. V odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlil, že právo stěžovatele na obhajobu bylo omezeno způsobem neslučitelným s požadavky na spravedlivý proces, a to tím, že povaha výpovědi poškozeného O. jako rozhodujícího důkazu při současné absenci solidních důkazů ve spise, které by byly způsobily ji podpořit, nedovolila soudům řádně a spravedlivě posoudit hodnověrnost tohoto důkazu.

V.

29. Po shora rekapitulovaném průběhu řízení dospěl Ústavní soud k závěru, že není třeba ve věci konat ústní jednání, neboť by nepřineslo další, resp. lepší a jasnější objasnění věci, než jak se s ní seznámil z písemných úkonů stěžovatele (srov. ustanovení § 44 zákona o Ústavním soudu), vyjádření účastníků a vedlejšího účastníka řízení. Pro úplnost Ústavní soud současně dodává, že v řízení neprováděl dokazování a vyšel toliko ze spisu obecného soudu a Ústavního soudu.

30. Jak již Ústavní soud uvedl výše, po povolené obnově řízení v novém rozhodnutí Ústavní soud vychází z právního názoru Evropského soudu. Ústavnímu soudu nezbylo než dospět k závěru, že podmínky pro postup podle ustanovení § 82 odst. 2 písm. a) ve spojení s ustanovením § 119b odst. 2 až 5 zákona o Ústavním soudu byly splněny a v obnoveném řízení je třeba ústavní stížnosti vyhovět v části směřující proti odsouzení stěžovatele pro trestné činy pod bodem II. rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 a napadená rozhodnutí obecných soudů částečně zrušit pro porušení stěžovatelova práva na spravedlivý proces dle článku 6 odst. 1 Úmluvy a článku 36 odst. 1 Listiny, jehož součástí je i právo na obhajobu zaručené článkem 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy a článkem 40 odst. 3 Listiny. Ve vztahu ke skutku uvedeném pod bodem II. rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 se proto věc tomuto soudu vrací k novému projednání. Bude úkolem Obvodního soudu pro Prahu 8, aby v novém řízení při shromažďování důkazů, jejich provádění a hodnocení, jakož i při koncipování odůvodnění svého rozhodnutí postupoval tak, aby respektoval článek 6 odst. 1, odst. 3 písm. d) Úmluvy ve smyslu vyloženém Evropským soudem. Předmětem výtek Evropského soudu není způsob posouzení ostatních stěžovatelových námitek týkajících se skutku pod bodem I./2 a trestu vyhoštění, nehledě na to, že jeho uložení bude soud v důsledku kasačního zásahu Ústavního soudu zvažovat znovu, a proto ve vztahu ke zbytku ústavní stížnosti nemá Ústavní soud důvod měnit svůj závěr, podle kterého jsou tyto námitky zjevně neopodstatněné; v rozsudku Evropského soudu totiž není obsaženo nic, co by otevíralo cestu k přehodnocení této části původního usnesení Ústavního soudu.

31. Obecné soudy a státní zastupitelství ve vyjádřeních k ústavní stížnosti hájí důvodnost existence institutu neodkladného a neopakovatelného úkonu dle ustanovení § 158a trestního řádu, kdy protokol o výslechu svědka provedeném v tomto režimu lze přečíst v hlavním líčení za podmínek stanovených ustanovením § 211 trestního řádu, aniž by mohl obviněný takového svědka vyslechnout. K tomu je třeba upozornit, že

Evropský soud zmíněný institut jako takový neodmítá a nepovažuje za rozporný s Úmluvou, jestliže jsou splněny určité předpoklady a poskytnuty záruky obviněnému, které jsou blíže rozvedeny v odstavcích 21 až 28 tohoto nálezu. Obecný soud, pokud využívá postupu podle § 158a a § 211 trestního řádu a přečte v hlavním líčení protokol o výslechu svědka, aniž by ho mohla obhajoba vyslechnout, je oprávněn tak učinit pouze v případě, že je pro takový postup dán závažný důvod a současně výpověď nepřítomného svědka nelze považovat za výlučný či rozhodující důkaz viny. V případě, že se obecný soud rozhodne připustit jako důkaz výpověď svědka, kterého neměla obhajoba příležitost vyslechnout, a tato výpověď představuje výlučný nebo rozhodující důkaz viny, obстоjí takovýto postup pouze tehdy, jestliže i přesto lze řízení jako celek považovat za spravedlivé a jestliže jsou dány skutečnosti dostatečným způsobem vyvažující nevýhody spojené s připuštěním takového důkazu, jakož i skutečnosti umožňující řádné a spravedlivé posouzení důvěryhodnosti takového důkazu.

32. Pokud jde o trestný čin porušování domovní svobody dle ustanovení § 238 odst. 1, 3 trestního zákona, jehož se vedle stěžovatele týmž jednáním uvedeným pod bodem II. rozsudku obvodního soudu dopustil spoluodsouzený vystupující pod jmény Dmitro Dutchak a Lyubomyr Semenyuk, důvody vyhovění ústavní stížnosti prospívají rovněž tomuto spoluodsouzenému, neboť jediným rozhodujícím usvědčujícím důkazem ve vztahu k trestnému činu jím spáchanému byla rovněž výpověď poškozeného O. Z tohoto důvodu aplikoval Ústavní soud vůči němu pravidlo beneficia cohaesionis podle ustanovení § 63 zákona o Ústavním soudu ve spojení s ustanoveními § 150 odst. 2, resp. § 261, § 265k odst. 2, § 269 odst. 2 a § 285 trestního řádu per analogiam a napadená rozhodnutí zrušil i v jeho prospěch (srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 188/99 ze dne 4. 11. 1999, N 156/16 SbNU 157 a nález sp. zn. IV. ÚS 37/03 ze dne 17. 6. 2004, N 81/33 SbNU 285).

33. S ohledem na osobní a majetkové poměry stěžovatele a vzhledem k tomu, že ústavní stížnost stěžovatele nebyla odmítnuta (srov. ustanovení § 83 odst. 1 zákona o Ústavním soudu) rozhodl Ústavní soud, že náklady na zastoupení stěžovatele v obnoveném řízení ve výši 8 228 Kč zcela zaplatí stát. Náklady zastoupení se sestávají ze dvou úkonů právní služby [převzetí a příprava zastoupení podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a podání návrhu na obnovu řízení před Ústavním soudem podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] po 3 100 Kč, paušální částky náhrady hotových výdajů po 300 Kč a DPH ve výši 1 428 Kč.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 9. října 2013

Pavel Rychetský
předseda Ústavního soudu